

د فراه د پالیزونو محصول؛ ۷۹۱ زره هندوانې

بیش از یک هزار قوریه جلغوزه و چهار مغز درخوست، پکتیکا و پکتیا ساخته می شود

محمد دین مومند گفت که قراردادهای ساخت شماری از قوریه ها امضا شده اما از تعداد دیگر آن در مراحل تدارکاتی قرار دارد. او تأکید کرد که در برخی از مناطق عملاً کار ساخت قوریه های جدید شروع شده و با تشکیل انجمن های جنگل داری و تثبیت ساحات مورد نظر، کار ساخت این قوریه ها سرعت بیش تری خواهد گرفت.

در این شماره بخوانید:

وزارت زراعت
از کرم کود حیوانی
می سازد

۲

دسبو کر کپله
د دل جان د درملنې او
ښه عاید لامل شو

۳

افزایش
۲۵ درصدی میوه های
مشهور بلخ

۵

اهمیت یک کاری:
با «سال بری» باغ های تان
خدا حافظی کنید

۵

اطلاعاتو ته د لاس رسي د کميسيون کميشنران: کرنې وزارت د اطلاع رسونې بېلگه ده

چې کرنې وزارت روڼ، دقیق، بې پرې، موثق، پراخ او پروخت اطلاع رسونې ته ژمن دي. هغه وویل، چې په دې نهاد کې هیڅ ډول محرم اطلاع شتون نه لري، چې له خلکو پټ وي.

ښاغلي دراني وویل کرنې وزارت د اطلاع رسونې په برخه کې د لا اسانتیاوو د برابرولو په برخه کې جدي هلې ځلې کوي.

د کرنې وزیر له مرکز څخه د ولایتونو تر کچې پورې د خپلو اړوندو نهادونو د اطلاع رسونې په برخه کې د لا اسانتیا او ښې زمینې د برابرولو ژمنه وکړه.

جوړ کړي دي، چې د دولتي نهادونو په منځ کې د مور بېلگه ده.

دوي همداراز وویل، چې کرنې وزارت ددې وزارت اړوند ټول مخکیني اطلاعات خپره کړي دي، چې د ارزښت وړ گام دي. دغه لیږنه، چې د کرنې وزیر نصیر احمد دراني په دفتر کې وه ښاغلي دراني وویل،

د کرنې وزارت د اطلاع رسونې د برخې پر کړنو او فعالیتونو د تر سره شوي ارزونو او څېړنو پر بنسټ اطلاعاتو ته د لاس رسي د کميسيون مرستیاله او منشي د کرنې له وزیر سره په لیږنه کې وویل، چې د کرنې وزارت د دولتي نهادونو په کچه د اطلاع رسونې په برخه کې الگو او بېلگه ده.

اطلاعاتو ته د لاس رسي د کميسيون مرستیاله نجیبه مرام او ددې کميسيون منشي او ویاند حمدالله ارباب وویل چې، کرنې وزارت د معلوماتو بانک او اطلاعاتو ته د لاس رسي مدرن او عصري سیستمونه

آسانی در اطلاع‌رسانی، افزایش شفافیت

مسوولان کمیسیون دسترسی به اطلاعات، به تازه‌گی در دیدار با نصیراحمد درانی وزیر زراعت گفتند که وزارت زراعت در اطلاع‌رسانی، الگوی دیگر نهادها است.

آنان گفتند که بخش اطلاع‌رسانی وزارت زراعت با زمینه‌ها و ظرفیت‌هایی که برای تسهیل و ساده‌سازی اطلاع‌رسانی ایجاد کرده است، باید الگویی برای دیگر نهادها باشد. بانو نجیبه مرام معاون و آقای حمدالله ارباب سخنگو و منشی کمیسیون دسترسی به اطلاعات، از کارکردهای این وزارت در بخش اطلاع‌رسانی ستایش کردند و برای تداوم و رشد ظرفیت‌ها، پیشنهادهایی را به وزارت زراعت ارایه کردند.

واقعیت امر این است که وزارت زراعت تعهدش به اطلاع‌رسانی و خدمت‌گزاری در راه شفافیت و کاهش فساد، جدی و پایدار است. رهبری وزارت زراعت از ۱۱ جدی ۱۳۹۶ بدین‌سو، مرجع مسوول برای اطلاع‌رسانی به شهروندان را در این وزارت ایجاد کرده است. این مرجع به صورتی کار می‌کند از ایجادش به این‌سو، به تمام درخواست‌ها اطلاع‌رسانی کرده است و هیچ درخواستی را نادیده نگرفته و بدون پاسخ نگذاشته است. این مرجع، با مسوولیت‌پذیری کامل، تمامی درخواست‌های شهروندان را بدون هیچ تفکیکی بررسی و پروسس می‌کند. هم‌چنان اطلاع‌رسانی به دهقانان، مالداران و دیگر فعالان زراعتی از طریق خط تماس رایگان ۱۵۰ توسط متخصصان به دورترین نقاط کشور، ارایه‌ی آسان خدمات با فعال کردن دفتر روابط عامه، آسان‌سازی دسترسی به اطلاعات برای تحقیقات مانند ایجاد کتابخانه‌ی آنلاین زراعتی و ساخت بانک اطلاعاتی، از شمار کارهایی است که در زمینه‌ی گردش آزاد اطلاعات توسط وزارت زراعت صورت گرفته است.

نشر اطلاعات پیش‌گیرانه، پی‌گیری جدی مسایل مهم و اطلاع‌رسانی از مشکلات و پیش‌رفت‌ها، باعث می‌شود که شفافیت در کارها به میان بیاید و سطح فساد کاهش بیابد. ساخت پلان عمل مبارزه با فساد، صرفه‌جویی بیش از ۷۰۰ میلیون افغانی و معرفی کردن ۱۵ تن از کارمندان متهم به فساد به سارنوالی از دیگر دست‌آوردهای تعهدات وزارت زراعت در بخش اطلاع‌رسانی، شفافیت و مبارزه با فساد است.

ما در وزارت زراعت بدین باوریم که هیچ نوع اطلاعی نداریم که از دید شهروندان پنهان بماند و هیچ نوع ملاحظه‌ی غیرقانونی در مبارزه با فساد صورت نخواهد گرفت. تعهد ما رسیدن به سطح عالی شفافیت، خدمت‌رسانی و رشد اطلاعات شهروندان با اطلاع‌رسانی بی‌طرفانه، دقیق و به موقع است.

در کنار این‌ها، وعده می‌سپاریم که فصل‌های جدید و سریع اطلاع‌رسانی برای تمامی شهروندان را باز خواهیم کرد.

کندز کې به د غنمو حاصلات ۲۰ سلنه لوړ شي

ناروغیو سره هر اړخیزه مبارزه هغه چارې دي، چې سړکال د غنمو د حاصلاتو د کچې په لوړو کې رغنده مرسته کړي. ددې ترڅنگ، چې سړکال له بارانونو سره طوفانونه او سیلابونه هم مل و او کروندو ته یې زیانونه ورسول خو له دې سره سره اټکل کیږي، چې سړکال به د کندز د غنمو حاصلات ۲۰ سلنه لوړ شي.

کرکېله، د کیمیاوي سرو پرځای استعمال، ښه هوا، پر وخت او ډېر بارانونه، کرنیز عملیاتونه ترسره کول، بزگرانو ته فنيي او مسلکي سلا مشوري ورکول او له افتونو او

کندز کې د غنمو د حاصلاتو د ټولولو په درشل کې ارزونې ښيي، چې سړ به ددې ولایت د غنمو حاصلات ۲۰ سلنه لوړ شي.

تېر کال په دې ولایت کې په ۱۷۸ زره او ۸۰۴ هکتاره ځمکه کې د غنمو کرکېله شوې وه خو سړکال ددې ولایت په ۱۹۲ زره او ۹۲۵ هکتاره ځمکه کې غنم کرل شوې ده.

د اصلاح شویو تخمونو کارول، پر وخت

پروژه‌ی نشانه‌های جغرافیایی افغانستان آغاز به کار کرد

یک منطقه‌ی جغرافیایی با خصوصیات ویژه تولید می‌شود، ثبت می‌گردد. این سیستم توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به همکاری سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد، FAO، با حمایت مالی دفتر نماینده‌گی اتحادیه‌ی اروپا در کابل و مؤسسه «جی‌آی‌زید» ایجاد می‌شود.

این سیستم طی سه مرحله که شامل تدوین قوانین و اسناد تقنینی خاص، ثبت محصولات و حمایت و حفاظت از این سیستم می‌باشد، تطبیق می‌گردد.

سیستم نشانه‌های جغرافیایی یکی از معیارهای قبول‌شده‌ی سازمان تجارت جهانی است. «جی‌آی» مدافع حقوق تولیدکننده و مستهلک خوانده می‌شود، چنان‌که تولیدکننده با ساخت این سیستم، آن امتیازاتی را دارد که به کدام طریقه تولید کند و از حقوقش هم دفاع کند. هم‌چنان بر بنیاد این سیستم، مستهلک هم اختیار دارد که کدام تولید را از کدام منطقه و با کدام معیار خریداری کند.

ساختن سیستم نشانه‌های جغرافیایی جلو صدور محصولات افغانستان به نام دیگر کشورها و صادرات محصولات دیگر کشورها به نام افغانستان را می‌گیرد. این حالت کمک می‌کند که خوش‌کیفیتی تولیدات افغانستان به حالت خودش حفظ شود و آسیبی از منابع دیگر نبیند.

افغانستان که یک سال را در بر می‌گیرد، ۴۶ میلیون افغانی است. ستیفن پسوگی، متخصص بین‌المللی ساخت سیستم نشانه‌های جغرافیایی در دیدار با وزیر زراعت گفت که همین حالا بهترین زمان برای تطبیق این پروژه است.

آقای پسوگی افزود: «با ساخت این سیستم، ظرفیت‌ها بلند می‌رود، به تولیدات افغانستان تطبیق این پروژه هویت می‌دهد و رول اساسی در معرفی تولیدات این کشور، به نام خودش دارد.»

تفاهم‌نامه پروژه‌ی ایجاد سیستم نشانه‌های جغرافیایی افغانستان، به روز پنج‌شنبه ۱۹ ثور، میان نصیراحمد درانی وزیر زراعت و نماینده‌ی سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد در کابل، امضا شده بود.

نشانه جغرافیایی، علامت کالای صادراتی است که مبدای جغرافیایی آن مشخص و از ویژه‌گی خاصی برخوردار باشد. در این سیستم، تمام مشخصات یک محصول زراعتی یا صنعتی که در

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری تطبیق پروژه‌ی ایجاد سیستم نشانه‌های جغرافیایی را آغاز کرد. این پروژه به منظور پستی‌بانی از تولیدات زراعتی افغانستان با نام خود افغانستان و در نهایت رشد درآمد دهقانان تطبیق می‌شود.

نصیراحمد درانی وزیر زراعت پیش از آغاز عملی کار این پروژه، در دفتر کارش با استیفن پسوگی «Stephane Passeri»، متخصص بین‌المللی نشانه‌های جغرافیایی یا «جی‌آی» که این پروژه را در چندین کشور دیگر عملی کرده، دیدار کرد و آمدن او به افغانستان را خیر مقدم گفت.

وزیر زراعت در این دیدار، روی اهمیت این پروژه سخن گفت و افزود که این پروژه به خاطر هویت تولیدات افغانستان و جلوگیری از صادرات تولیدات افغانستان به نام دیگر کشورها تطبیق می‌شود.

آقای درانی گفت که در قدم اول تولیدات زراعتی افغانستان از جمله زعفران، جلغوزه و انار شامل این پروژه می‌شود و به تدریج دیگر محصولات مهم نیز به این سیستم افزوده می‌شود.

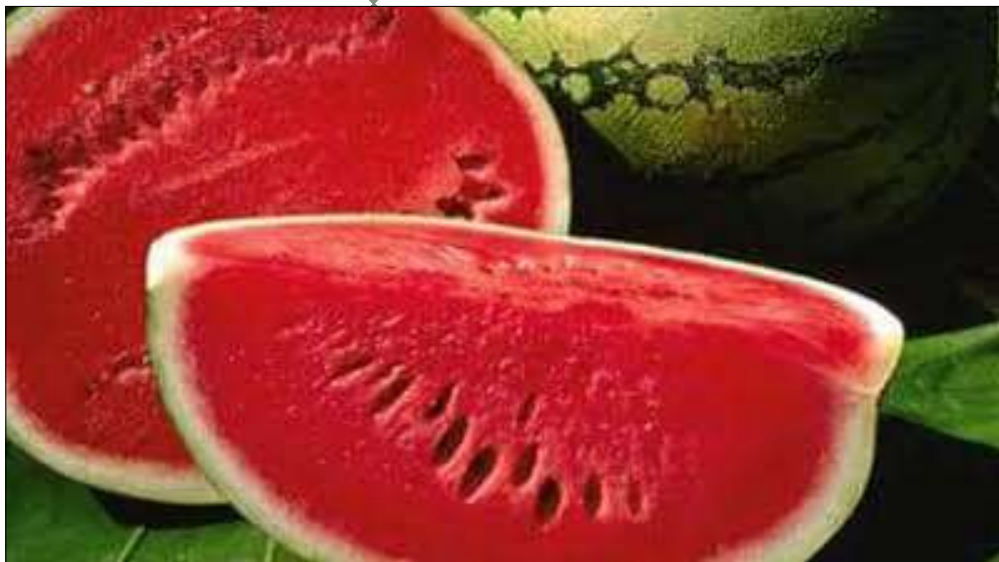
وزیر زراعت گفت، جای خوش‌حالی است که یک متخصص با تجربه‌ی بین‌المللی برای ایجاد این سیستم در افغانستان کار می‌کند.

هزینه مرحله‌ی اول ساخت سیستم «جی‌آی» یا نشانه‌های جغرافیایی

د فراه د پالیزونو محصول؛

۷۹۱ زره هندواني

✍ مهرداد احمدی

د هېواد په سوېل لوېديځ کې پروت د فراه ولايت د هندوانو د پاليزونو سربني محصولات د پام وړ زياته شوې ده.

د فراه د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رييس عبدالمنان متين وايي، چې ددې ولايت د هندوانو د پاليزونو سربني محصولات ۷۹۱ زره متریک ټنو ته رسېږي، چې د تېر کال په پرتله ۱۷ سلنه زياته شوې ده. تېر کال ددغو محصولاتو کچه ۶۷۴ زره متریک ټنه وه.

هغه وويل، چې تېر کال ددې ولايت په ۱۸ زره او ۲۲۰ هکتاره ځمکه کې هندوانه کرل شوې وه، چې له دغو کروندو څخه ۶۷۴ زره او ۱۴۰ ټنه هندوانه تر لاسه شوې وه، خو پراخو وړښتونو او د ځمکې لاندې اوبو د کچې پورته کېدو ته په کتو سړکال د فراه ولايت په ۱۹ زره او ۷۸۸ هکتار ځمکه کې د هندواني کرکېله شوې، چې له دغو کروندو څخه ۷۹۱ زره او ۵۲۰ ټنه هندوانه ترلاسه شوي دي.

عبدالمنان متين زياته کړه، چې بزگرانو ته روزنه ورکول او دوي ته روزنيزې برنامهې په لاره اچول، د وړښتونو پراخه کچه او د اوبولگولو شبکې جوړول په دې ولايت کې د هندوانو د پاليزونو د محصولاتو د کچې د لوړوالي اصلي لاملونه دي. د فراه ولايت د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رييس وويل: «په دې ولايت کې د هندوانو د محصولاتو د زياتوالي له اصلي لاملونو څخه يو هم دا وه، چې مونږ بزگرانو ته روزنيزې برنامهې په لاره واچول، بله خبره دا وه،

چې الحمدالله سړکال د وړښتونو کچه هم زياته وه، له وچکالۍ څخه وژغورل شو او د اوبو په برخه کې له کومې ستونزې سره مخ نه شو، بل داچې د يوشمېر ولسواليو په کچه د اوبولگولو شبکې جوړې شوې، چې په حقيقت کې بزگرانو ته پر خپل وقت د اوبولگولو زمينه برابره شوه، تر څو بزگران وکولاي، شي، چې پر خپل وخت ښه کرکېله وکړي. دغه راز د ولايت او ولسواليو په کچه د کرنې رياست له خوا بزگرانو ته تخنيکي سلا مشورې ورکول او همداراز د افتونو او ناروغيو د کچې ټپول، چې په يوشمېر سيمو کې بې ځې له منځه تللي او يا د هغو درملو په واسطه چې پر

بزگرانو وېشل شوي کنټرول شوي دي. دا ټول هغه لاملونه او دلایل دي، چې له نېکه مرغه سړکال زمونږ د هندوانو د محصولاتو کچه لوړه شوې ده.» فراه د هندوانو کرکېلي او ودې لپاره مناسب اقليم لري؛ خو ددې ولايت ډېري بزگران تر ډېره د دوو ډولو هندوانو په ځانگړې توگه د تورو هندوانو

کرکېلي ته زړه ښه کوي. د فراه ولايت د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رييس وايي، چې ددې ولايت د هندوانو محصولات ۱۴ ولايتونو ته صادريږي. د هغه په خبره هرات، نيمروز، کندهار، هلمند، زابل، غزني، کابل او لوگر د هغو ولايتونو په ډله کې دي، چې د فراه هندوانه ورته رسېږي.

په ورته وخت کې د اختر رخصتۍ او د يوشمېر مواصلاتي لارې بندېدل ددې لامل شو، چې د فراه ولايت د هندوانو بيه ټېټه شي.

د فراه ولايت هغه لارې چې، نورو ولايتونو سره نښلول شوي دي د څو ورځې لپاره د امنيتي ستونزو، د اختر د رخصتۍ او د ارغندې د سکتر د تخنيکي ستونزو پر بنسټ د خلکو او کرنيزو توليداتو پر مخ تړل شوي ول، چې له نېکه مرغه دغه ستونزه هواره او د کرنيزو توليداتو لېږد را لېږد په عادي او نورمال ډول روان دي.

تر دې وړاندې د ارغندې د سکتر د تخنيکي ستونزو له امله د فراه ولايت له کرنيزو توليداتو ډک نږدې ۵۰۰ بار وړونکي موټر د يادې دروازې تر مخ بند پاتې ول، چې اوسمهال دغه ستونزه هواره شوې ده او له فراه ولايت څخه نورو ولايتونو ته د کرنيزو توليداتو لېږد په عادي توگه روانې دي.

دغه راز د کرنې وزارت د خصوصي سکتور له چارواکو غواړي چې، نورو ولايتونو ته د دې ولايت د کرنيزو توکو د لېږد په برخه کې دې کولې گامونه پورته کړي.

د فراه ولايت هغه لارې چې، نورو ولايتونو سره نښلول شوي دي د څو ورځې لپاره د امنيتي ستونزو، د اختر د رخصتۍ او د ارغندې د سکتر د تخنيکي ستونزو پر بنسټ د خلکو او کرنيزو توليداتو پر مخ تړل شوي ول، چې له نېکه مرغه دغه ستونزه هواره او د کرنيزو توليداتو لېږد را لېږد په عادي او نورمال ډول روان دي.

ولايت‌های ننگرهار، لغمان و کنړ ساخته شده است.

هم‌چنان باید گفت که کود حیوانی و عضوی، مفاد فراوانی برای زنده‌نگداشتن باردهی زمین دارد، در حالی که اکثر کودهای کیمیایی باعث ضعیف ساختن زمین می‌شود.

شمس‌الدین یکی از باغداران و مسوول این مرکز تولیدی می‌گوید: «مراحل تهیه این کود این است که ابتدا مواد خام آن را از فارم‌های گاوداری جلال آباد به این جا انتقال می‌دهیم، کرم آن را از ایران به طور رایگان وارد می‌کنیم و مقدار آب را برای مرطوب ساختن و جدا ساختن مواد تیزابی، پاش می‌دهیم و می‌گذاریم تا خشک شود، بعداً آن را چغل می‌کنیم و آماده می‌سازیم.»

واردات کود بدکیفیت خارجی جلوگیری شود. مسوول این کارخانه می‌گوید: «خواهش ما از وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ این است که ماشین‌های کلان پروسس و تولید کود حیوانی را برای ما مهیا کند، چون هر بار که چغل می‌کنیم مقدار زیاد کرم‌ها از بین می‌رود و برای ما مشکل پیش می‌شود.»

شمس‌الدین‌خان در اخیر صحبت‌هایش گفت که تا کنون برای تعدادی از باغداران و زمین‌داران ولایت‌های مختلف چون کندهار، کابل، لغمان و ننگرهار کود فروخته است. قابل ذکر است که وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ این مراکز را برای توان‌مندسازی و آوردن تغییر در زنده‌گی دهقانان و باغداران مستحق می‌سازد. قرار است امسال شش مرکز دیگر تولید کود در ولایت ننگرهار اعمار شود. تاکنون سه مرکز تولید کود در

هم‌چنان در ترکیبش عناصری چون پوتاشیم، نایتروجن، فاسفورس و آهن دارد.»

وی افزود: «پارویی که تولید می‌شود باید روز دو مرتبه شاخی بخورد صبح و شام تا کرم‌ها از حالت استراحت بیرون شده و سرخوراک بیابند و هم‌چنان باید آب‌پاشی شود تا تیزاب آن از بین برود و مرطوب شود.»

وی علاوه کرد که این کود در جریان ماه یک‌بار تولید می‌شود و به کمک و کمپاین پروژه‌ی ملی باغداری و مالدارۍ وزارت زراعت هر کیلوی آن ۲۵ تا ۲۵ افغانی فروخته می‌شود.

این دهقان تأکید می‌کند این کار نیاز به دستگاه‌های کلان دارد، از همین خاطر از وزارت زراعت می‌خواهد تا برایش دستگاه‌های بزرگ پروسس را خریداری کند تا تولیداتش بیش‌تر شود. او در ضمن امید دارد که از

✍ حمشت‌الله حبیبي

وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ از طریق پروژه‌ی ملی باغداری و مالدارۍ «NHLP»، یک کارخانه تولید و پروسس کود حیوانی را در قریه‌ی «کرهو» ولایت لغمان، ساخته است تا کود حیوانی خوش‌کیفیت بسازد.

ترکیب این کود از مواد فاضله حیوانات، کرم، آب و رشنقه و شبدر است. این کارخانه دو سال می‌شود که فعالیت دارد و در سال، شش مرتبه، هر بار ۷۰۰ تا دو هزار کیلوگرام کود تولید دارد.

این کود حیوانی عاری از باکتری‌ها، ویروس و حشرات می‌باشد که برای زمین‌ها و باغ‌ها خیلی اثرگذار و مفید است. این کود در ترکیبش دارای پوتاشیم، نایتروجن، فاسفورس و آهن است که نهال را سریع رشد می‌دهد. شمس‌الدین یکی از باغداران و مسوول این مرکز تولیدی می‌گوید: «مراحل تهیه این کود این است که ابتدا مواد خام آن را از فارم‌های گاوداری جلال آباد به این‌جا انتقال می‌دهیم، کرم آن را از ایران به طور رایگان وارد می‌کنیم و مقدار آب را برای مرطوب ساختن و جدا ساختن مواد تیزابی، پاش می‌دهیم و می‌گذاریم تا خشک شود، بعداً آن را چغل می‌کنیم و آماده می‌سازیم.»

او می‌گوید: «کرم‌هایی که وارد می‌شوند به غیر از شیشه، آهن و پلاستیک، دیگر همه‌چیز را می‌خورند، پارویی که ساخته می‌شود عاری از باکتری‌ها، ویروس و حشرات است،

دسبو کر کبله د دل جان د درملني او بڼه عاید لامل شو

شجاع الحق نوری

په دې کبه کې د یوې بېوزلې کورنۍ د ژوند هغه تورې کرښې برسېره کوو چې؛ د کرنې وزارت له کورني باغچې څخه په استفادې سره یې ژوند بدلېږي.

دل جان د لغمان ولایت د قرغیو ولسوالۍ د ښار د کلي اوسیدونکې ده، چې د کرنې وزارت په مرسته ورته د سبو د کرکېلې په موخه کورني بڼگی «باغچه» جوړه شوې ده. مېرمن دل جان د کرنې وزارت د مرستې او همکارۍ له لارې کرکېلې ته مخه کړه او خپل ژوند یې بدل کړ. مېرمن دل جان وایي، چې په تېرو کلونو کې د بېوزلۍ او فقر تر څنګ د ژور خفګان، روحي او رواني فشار له ناروغیو ګرې ده، خو اوس د سبو کرکېله او خرڅلاو یې د درملنې زمینه برابره کړې ده او اقتصادي وضعیت یې هم ورسره ښه شوې ده. د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت له خوا د مېرمن دل جان تر څنګ په لغمان ولایت کې ۵۰۰ نورو کروندګرو مېرمنو سره د بادرنگ، ترایي، مرچ، کچالو، ښلۍ او رومي بانجانو د تخمونو مرسته وشوه ترڅو د دغو سبو په کرکېلې سره د خپل ژوند اقتصادي وضعیت ته بدلون ورکړي.

مېرمن دل جان وایي: «کرنې وزارت مونږ ته د سابه تخمونه راکړل ددې تر څنګ د سبو د کرکېلې، خیشاوې، د هزره گیاهو او د سبو د افتونو او ناروغیو د مخنیوي لارې چارې هم مونږ ته وښودل شوې. تر دې وړاندې په کور کې وزگار ناست و، د کرنې وزارت له همکارو مننه کوو، مونږ بېوزله خلګ یو، ډېرو مرستو ته اړتیا لرو هیله مو داده، چې له مونږ سره نورې مرستې هم ووشي.»

مېرمن دل جان زیاته کړه: «سبو کرکېلې سره مو ژوند بدل شو اوس د هرې میاشتې په پای کې د خپلو کروندو سابه من په ۱۵۰ افغانۍ خرڅوو، په پیسو یې د کور لګښتونو پوره کوو، د سبو له تر لاسه شوي پیسو څخه چای، بوره او ماشومانو ته مې کتاب، قلم او نور اړین توکي اخلم ددې تر څنګ یوه اندازه پیسې مې سپوم ترڅو د اړتیا په وخت کې ورڅخه ګټه پورته کړم.» ددغو سبوعواید مېرمن دل جان ته دا زمینه هم برابره کړې ده، چې د خپلې ناروغۍ درملنه وکړي.

دل جان وایي: «مېرمن مې بزګر دي، عواید یې ډېر لږ و زمونږ د کور لګښتونه به یې په ډېرو ستونزو برابرول، د درملنې پیسې راسره نه وه. کله چې مې خپل کار ویاړ پیل کړ نو ماشومان مې هم راسره بوخت شو ټول یو ځای کار کوو، د خپلې درملنې لګښت مې په یوه کال کې پیدا کړ ډاګټر ته ولاړم معاینه مې وکړه او دوا مې واخیست.»

په ورته وخت کې په ختیځ زون کې د کرنې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ د ملي برنامې متخصص بشیرالله نصرت وایي: «د کرنې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ ملي برنامه د بېوزله کورنیو په ژوند کې د مثبت بدلون او د دوي د اقتصادي ودې او خوږو خونديتوب په برخه کې

بیش از یک هزار قوریه جلغوزه و چهارمغز در خوست، پکتیکا و پکتیا ساخته می شود

مهرداد احمدی

محمد دین مومند رییس زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت پکتیا، می گوید که قرار است در هر یکی از ولایت های خوست، پکتیا و پکتیکا، ۳۶۰ قوریه خانگی جلغوزه و چهارمغز ساخته شود. به گفته ی او، با ساخت ۳۶۰ قوریه در هر ولایت، از هر ولایت دو میلیون نهال جلغوزه و چهارمغز تولید شود.

و حفاظت آب و خاک در پی خواهد داشت. ریاست منابع طبیعی وزارت زراعت گفت که برنامه ایجاد قوریه های خانه گی جلغوزه و چهارمغز در ولایت پکتیا شروع شده و به زودی این پروژه در ولایت های خوست و پکتیکا نیز شروع خواهد شد.

در همین حال، محمد دین مومند رییس زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت پکتیا، می گوید که قرار است در هر یکی از ولایت های خوست، پکتیا و پکتیکا، ۳۶۰ قوریه خانگی جلغوزه و چهارمغز ساخته شود. به گفته ی او، با ساخت ۳۶۰ قوریه در هر ولایت، از هر ولایت دو میلیون نهال جلغوزه و چهارمغز تولید شود. آقای مومند تأکید کرد که با استفاده از نهال های تولید شده از این قوریه ها، در هریک از این سه ولایت دوهزار و ۷۰۰ هکتار زمین تحت پوشش جنگل های جلغوزه و چهارمغز قرار خواهد گرفت. پروژه ساخت قوریه های جدید جلغوزه و چهارمغز به صورت مساویانه در ولایت های خوست، پکتیکا و پکتیا تطبیق خواهد شد.

محمد دین مومند گفت که قراردادهای ساخت شماری از قوریه ها امضا شده اما از تعداد دیگر آن در مراحل تدارکاتی قرار دارد. او تأکید کرد که در برخی از مناطق عملاً کار ساخت قوریه های جدید شروع شده و با تشکیل انجمن های جنگل داری و تثبیت ساحات مورد نظر، کار ساخت این قوریه ها سرعت بیش تری خواهد گرفت.

ولایت های خوست، پکتیا و پکتیکا، تولیدکننده گان اصلی جلغوزه در افغانستان به شمار می روند. از زمان آغاز روند صادرات محصولات جلغوزه به بیرون از کشور و به نام خود افغانستان، علاقه مندی دهقانان و باشندگان برای احیای جنگل های جلغوزه و گسترش آن بیش تر شده است.

وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، در نظر دارد امسال روند ایجاد بیش از یک هزار قوریه خانگی جلغوزه و چهارمغز را به منظور تولید میلیون ها نهال جلغوزه و چهارمغز در ولایت های خوست، پکتیا و پکتیکا آغاز کند.

ریاست عمومی منابع طبیعی وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، می گوید این پروژه که شامل ساخت ۱۰۷۶ قوریه خانگی جلغوزه و چهارمغز می شود، در جریان سه سال دیگر تطبیق می گردد. این ریاست با ارایه ی معلوماتی گفته است که از این قوریه ها قرار است شش میلیون و ۴۵۶ هزار نهال جلغوزه و چهارمغز در ولایت های خوست، پکتیا و پکتیکا تولید شود. ریاست عمومی منابع طبیعی وزارت زراعت می افزاید: «پروژه تولید نهال جلغوزه و چهارمغز، برای سه سال بوده که در سال اول، یعنی سال جاری، پانزده ولسوالی و ۱۰۸ قریه را در ولایت های خوست، پکتیکا و پکتیا تحت پوشش قرار می دهد. تطبیق این پروژه بطور مستقیم زمینه اشتغال و معیشت پایدار را برای یک هزار و ۷۶ خانواده فراهم می سازد و در کل ۴۳۳ هزار روز کاری را برای جوامع روستایی فراهم خواهد ساخت.»

طرح راه اندازی پروژه ایجاد قوریه های خانه گی جلغوزه و چهارمغز از سوی باشندگان این سه ولایت مطرح و توسط ریاست جمهوری منظور شده است. این طرح در مطابقت با استراتژی ملی تنظیم منابع طبیعی به همکاری ریاست عمومی منابع طبیعی وزارت زراعت تهیه و تنظیم شده است.

ریاست عمومی منابع طبیعی وزارت زراعت می افزاید که برای اجرای این پروژه سه ساله، ۲۶۲.۸ میلیون افغانۍ پیش بینی شده است. به گفته ی این اداره، برای آغاز تطبیق این پروژه، در سال نخست ۵۰ میلیون افغانۍ سرمایه گذاری می شود.

محمد رفیع قاضی زاده رییس عمومی منابع طبیعی وزارت زراعت، می گوید که این پروژه در کوتاه مدت اهداف آموزش جوامع محلی، ایجاد مراکز نمایشی در سطح ولسوالی ها و قریه جات به منظور تولید نهال جلغوزه و چهارمغز، بهبود معیشت جوامع محلی را دنبال می کند و در درازمدت حفاظت و احیای ۸۰۷۰ هکتار جنگل تخریب شده جلغوزه می باشد. او می گوید که این پروژه علاوه بر تأثیرات فوق العاده اقتصادی و اجتماعی آن، این پروژه نقش قابل ملاحظه ای در سرسبزی محیط زیست، کاهش آلودگی هوا

مېرمن دل جان زیاته کړه: «سبو کرکېلې سره مو ژوند بدل شو اوس د هرې میاشتې په پای کې د خپلو کروندو سابه من په ۱۵۰ افغانۍ خرڅوو، په پیسو یې د کور لګښتونو پوره کوو، د سبو له تر لاسه شوي پیسو څخه چای، بوره او ماشومانو ته مې کتاب، قلم او نور اړین توکي اخلم ددې تر څنګ یوه اندازه پیسې مې سپوم ترڅو د اړتیا په وخت کې ورڅخه ګټه پورته کړم.»

ددغو سبوعواید مېرمن دل جان ته دا زمینه هم برابره کړې ده، چې د خپلې ناروغۍ درملنه وکړي.

افزایش ۲۵ درصدی میوه‌های مشهور بلخ

گیتی محسنی

شده است.

فعالیت‌های امسال

ریاست زراعت ولایت بلخ در سال روان خورشیدی، ۶۰۰ تن تخم اصلاح‌شده و ۱۲۰۰ تن کود کیمیایی را برای کشاورزان و باغداران ۱۴ ولسوالی این ولایت توزیع کرده و در ضمن قطعات نمایشی گندم و شالی را در سه ولسوالی ایجاد کرده است. در کنار این، توسعه ساحات زعفران در ولسوالی‌ها، توسعه و مراقبت از فارم‌های تحقیقاتی، ترویجی و تولیدی، انکشاف مالداری، تولید و توزیع تخم‌های بنیادی و مادری و توسعه مالداری از مهم‌ترین برنامه‌های دیگر این ریاست به خاطر افزایش تولیدات کشاورزی، مالداری و باغداری در نخستین ماه‌های سال روان خورشیدی بودند.

مبارزه با آفت‌ها و بیماری‌های نباتی، احداث باغچه‌های خانه‌گی، اعمار سردخانه به ظرفیت ۵۰۰۰ متریک تن، از دیگر برنامه‌های ریاست زراعت بلخ به خاطر افزایش فرآورده‌های زراعتی است.

ریاست زراعت بلخ به خاطر توسعه‌ی جنگل‌ها به ویژه جنگل‌های مثمر، در بهار امسال، ۷۶ هزار و ۲۰۰ نهال مثمر و غیر مثمر را در شهر مزار شریف و ولسوالی‌های ولایت بلخ توزیع کرد. این

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت می‌گوید که فرآورده‌های باغداری این ولایت نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد افزایش یافته است. نظر به آمار این ریاست، سال پار حاصل میوه‌ی بلخ بیش از ۸۰ هزار و ۹۰۰ تن بود در حالی که این رقم امسال ۱۰۱ هزار و ۱۱۸ تن افزایش یافته است.

انگور، سیب، ناک، انار، توت، توت زمینی، شفتالو، زردآلو، آلو، آلوبالو، چهارمغز، بادام، انجیر و پسته از مهم‌ترین فرآورده‌های باغی این ولایت است که افزایش دارد.

موجودیت زمین‌های فراوان و حاصل‌خیز، اقلیم مناسب، موجودیت نسبی سردخانه‌ها، نقش فعال‌تر سکتور خصوصی در بخش تولید، حمایت دولت از کشاورزان در بخش توزیع کود کیمیایی با کیفیت، سرمایه‌گذاری‌ها در بخش تولید دانه و چوپه‌ی مرغ، موجودیت منابع بهتر آبی و موجودیت فابریکه‌ها در بخش پروسس و بسته‌بندی فرآورده‌های کشاورزی از مهم‌ترین عواملی است که سبب افزایش حاصلات و علاقه مردم به باغداری در این ولایت گردیده است.

در این جدول حاصلات میوه بلخ امسال تشریح

	نوعیت میوه	ساحه تحت کشت به هکتار	مقدار حاصل به تن	افزایش در کتاب به سال گذشته
۱	انگور	۳۳۳۹ هکتار	۳۵۰۰ تن	۴۰ درصد
۲	سیب	۱۲۰۰ هکتار	۵۲۸۰ تن	۱۰ درصد
۳	ناک	۳۰۰ هکتار	۱۴۴۰ تن	۲۰ درصد
۴	پپی	۷۰ هکتار	۱۹۲ تن	۲۰ درصد
۵	امروت	۱۵۰ هکتار	۸۰۶ تن	۳۰ درصد
۶	تار	۱۴۳۰ هکتار	۷۲۰۰ تن	۲۰ درصد
۷	توت	۳۵۰ هکتار	۹۰۰ تن	۲۰ درصد
۸	توت زمینی	۱۰ هکتار	۳۶ تن	۲۰ درصد
۹	شفتالو	۳۰۰ هکتار	۱۹۲۰ تن	۲۰ درصد
۱۰	زردآلو	۱۸۱ هکتار	۱۵۴۰۰ تن	۴۰ درصد
۱۱	گیلابی	۴۰۰ هکتار	۳۷۸۰ تن	۲۰ درصد
۱۲	آلوبالو	۱۵۰ هکتار	۱۸۰ تن	۲۰ درصد
۱۳	چهارمغز	۱۵۰ هکتار	۱۸۰ تن	۲۰ درصد
۱۴	بادام	۴۹۸۰ هکتار	۸۳۵ تن	۱۰ درصد
۱۵	انجیر	۷۰ هکتار	۱۲۰ تن	۲۰ درصد
۱۶	پسته	۳۰۰۰ هکتار	۲۲۰۰۰ تن	۱۰ درصد
	مجموع	۱۷۷۸۹ هکتار	در کل ۲۵ درصد	

اهمیت یکه کاری: با «سال بری» باغ‌های تان خدا حافظی کنید

باشد، اما می‌گوید: «با وجودی که در باغ بسیار کار می‌کنم، اما حاصلات ما بعضی از سال‌ها، قواره‌های میوه‌های ما خوب نمی‌باشه، باعث می‌شه که در بازار ارزان بفروشیمش.»

شاه‌محمود می‌گوید باغش یک سال میوه می‌گیرد و یک سال نمی‌گیرد و به اصطلاح خودش و معمول، «سال بری» است.

شاه‌محمود پذیرفته است که یک سال درختانش میوه بگیرند و یک سال نه، اما از این که در سال میوه‌گیری، میوه‌هایش از نظر شکل، زیباتر و چاق‌تر نیستند، دل خوشی ندارد. او می‌گوید که دوست دارد میوه‌های باغش، پاک، چاق و پررنگ باشد.

اما، چی دلیلی باعث شده است که برخی از میوه‌های داخلی، از لحاظ شکل زیبا نباشند و برخی از باغ‌ها، به صورت سال‌بری میوه بگیرند؟ یا چی باعث شده است که تولیدات وارداتی، دارای شکل و شمایل بهتر باشند، اما مقداری از تولیدات داخلی به گونه‌ای باشد که کم‌تر توجه خریداران را جلب کند.

انجنیر سیداحمد، متخصص میوه‌جات در فارم تحقیقی بادام‌باغ است. او گره این مشکل را چنین می‌گشاید: «بسیاری از باغداران، دوست دارند که تعداد میوه‌های‌شان زیاد باشد، اما بی‌خبر هستند که وزن یک سیب کلان خوش‌رنگ و خوش‌کیفیت،

صبور ۳۶ ساله، باشنده‌ی شهر کابل، در کوه‌ی سنگی به دنبال میوه می‌گردد و به خاطر شکل و هم‌سانی میوه‌های وارد شده از بیرون کشور، می‌خواهد میوه‌ی خارجی بخرد. داکتر به او گفته است که برای رفع پای‌دردی شدیدش که ناشی از افزایش پروتین و کاهش کلسیم است، میوه بخورد. این، بیماری شایعی در میان کسانی است که به تنوع غذایی دسترسی ندارند، اما صبور می‌گوید که او این توانایی را دارد که میوه بخورد و به دنبال جبران کلسیم و دیگر منرال‌های مهم از دست‌رفته‌ی استخوان پایش باشد. وقتی از او می‌پرسم که چرا ترجیح می‌دهد میوه‌های خارجی خریداری کند؟ می‌گوید: «ولا، فرق داره، میوه‌ی وطنی یکی‌ش خرد اس و دیگی‌ش کلان، یکی‌ش جور اس و یکی‌ش ناجور، یک کیلو بخری، دو – سه رقم‌واری است، مه دوست دارم میوه‌های سالم و هم‌سان خرید کنم.» با استدلال‌هایی که کرد، نتوانستم بیش‌تر از این بگویم که میوه‌های داخلی، از لحاظ ارزش غذایی غنی‌تر اند. اما او توجهی نکرد و با پاکتی از میوه، از پیش رویم گذشت.

شاه‌محمود ۵۶ ساله، در میان منطقه قرغه و ولسوالی پغمان ولایت کابل، باغ دارد. او همه ساله با بسیار مواظبت از باغ خود، می‌خواهد درآمد خوب از آن داشته

بخش‌هایی بوده است که سبب افزایش حاصلات در این ولایت شده است. در سال ۱۳۹۸ خورشیدی، ۷۵۰۰ کیلوگرام پیاز زعفران جهت ایجاد ۳۰ قطعه نمایشی و تولیدی در سطح ۱۰ ولسوالی به ارزش دو میلیون و ۲۹۸ هزار افغانی به کشاورزان توزیع شده است.

در جریان این سال به هدف آموزش بهتر مسایل مربوط به کشاورزی و باغداری، ریاست زراعت بلخ، برنامه‌های آموزشی را در بخش‌های مدیریت مزرعه، مبارزه با آفت‌ها و امراض نباتی، باغداری و تولید سبزیجات، ایجاد مکتب‌های مزرعه و پروسس سبزیجات و میوه‌جات و سایر موارد مربوط به کشاورزی و باغداری را دایر نموده است. در کل ۲۵ هزار دهقان مرد و زن از طریق مکاتب مزرعه در سطح این ولایت از این برنامه‌های آموزشی مستفید شده اند. تدویر این برنامه در کنار اینکه سطح فهم کشاورزان و باغداران را در بخش‌های گوناگون زراعت و باغداری بلند برده است، در افزایش حاصلات از لحاظ کیفیت و کمیت بسیار مؤثر بوده است.

از این که یک بخش زیادی مردم در ولایت بلخ به ویژه در ولسوالی‌های این ولایت سرگرم زراعت، باغداری و مالداری هستند، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری توقع دارد که افزایش ۲۵ درصدی در حاصلات زراعتی و باغداری در این ولایت در سال روان، سبب کاهش فقر و بهبود زنده‌گی مردم به ویژه دهقانان شود.

حمایت از صنعت مرغداری، پستی‌بانی از تولید و پروسس شیر، حمایت از صنعت ماهی‌پروری، انکشاف و توسعه زراعت، مدیریت موثر آب‌های کشاورزی و خاک، انکشاف اقتصاد خانواده‌های کشاورز در سطح ولسوالی‌ها، ترویج و تولید نباتات با ارزش اقتصادی، حمایت از سکتور مالداری و نیز حمایت از سکتور خصوصی و متشبان خرد تولیدی در بخش زراعت از اولویت‌های ریاست زراعت و مالداری بلخ استند.

بالا می‌رود و هم‌چنان وضعیت سال‌بری باغ‌ها از بین می‌رود و باغ‌ها همه‌ساله میوه می‌گیرند.» اما آیا وقتی باغبانان از یک نقطه‌ی درخت که مثلاً پنج تا سیب دارد، سه تای آن را به خاطر رعایت فاصله‌ی مد نظر (پنج تا ۱۰ سانتی) بکنیم، وقت برداشت حاصلاتش کم نمی‌شود؟ انجنیر نصیراحمد می‌گوید که تراکم میوه در یک نقطه‌ی درخت، هم باعث جلوگیری از کلان‌شدن میوه می‌شود و هم فشار میوه‌ها بالای هم حس می‌شود که نه میوه کلان می‌شود و نه به صورت کل، سالم می‌ماند.» او می‌گوید که اگر یکه‌کاری شود، هم میوه‌ها کلان، سالم و خوش‌رنگ پخته می‌شوند و هم چون میوه‌ها کلان می‌شوند، وزن میوه‌های جدا شده از درخت را جبران می‌کنند و هم نقطه‌های باردهی درخت ویران نمی‌شود و سال دیگر، باز هم میوه می‌گیرد.

او به باغداران سفارش می‌کند که برای مشورت‌گیری، به نهادهای مربوط به وزارت زراعت مراجعه کنند و از مزیت‌های باغداری نو و تولید بهتر میوه‌جات، استفاده کنند .

باید گفت که وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به منظور رشد هر چی معیاری‌تر زراعت، باغداری، مالداری و دیگر زمینه‌های مرتبط، خط تماس ۱۵۰ راه‌اندازی کرده است که به سوالات تمامی شهروندان افغانستان در این بخش‌ها پاسخ‌های معیاری و کاربردی داده می‌شود. دهقانان و دیگر فعالان زراعت، مالداری، باغداری و ... می‌توانند با استفاده از این خط، به صورت رایگان تازه‌ترین روش‌های به‌سازی کربوارشان را از دورترین نقاط کشور را یاد بگیرند.

دکتر به

با سه سیب خرد، مساوی است.» این متخصص می‌گوید: «مسأله‌ی اساسی که باعث به میان آمدن مشکل سال‌بری شدن باغ‌ها و کاهش کیفیت شکلی و اندازه‌ی میوه‌های تولید شده در داخل می‌شود، رعایت نکردن یکه‌کاری است، باید دهقانان یکه‌کاری کنند.»

او در خصوص یکه‌کاری می‌گوید: «یکه‌کاری عبارت از دورسازی میوه‌های تخریب شده و مشکل‌دار، جداسازی میوه‌جات و ایجاد فاصله میان چند میوه در شاخه است.»

او یگانه دلیل هم‌شکل و رنگین نبودن میوه‌های داخلی در بازار را، رعایت نکردن و انجام ندادن یکه‌کاری می‌داند و می‌گوید: «اگر باغ‌ها یکه‌کاری شوند، هم شکل محصولات و هم کیفیت محصولات

با آلوئه‌ورا بیش‌تر آشنا شوید

ترتیب کننده: الهام‌الدین

با مصرف آلوئه‌ورا قند خون خود را کنترل کنید.
برای شستن چشم و زخم‌ها شیرابه آلوئه‌ورا را با آب مخلوط کرده و استفاده کنید.

آلوئه‌ورا گیاهی فوق‌العاده برای رویش مو

آلوئه‌ورا: یکی از راه‌های کنترل و درمان کم‌پشتی موی سر استفاده از آلوئه‌ورا است. بسیاری از مردم از محصولات گوناگونی که حاوی آلوئه‌ورا می‌باشد برای ضخیم شدن مو و سلامت آن استفاده می‌کنند که یکی از روش‌های استفاده از ژل آلوئه‌ورا می‌باشد. آلوئه‌ورا حاوی آنزیم‌هایی است که عامل محرکی برای تولید و رشد موهای جدید هستند، مکانیسم عملکرد آن به گونه‌ای است که سرعت جریان گردش خون را افزایش داده بنابراین پاییلای پوستی (زائده بافتی ریشه موی سر) را فعال نموده و سبب افزایش تغذیه فولیکول‌های مو می‌گردد.

هم‌چنین به علت خواص ضد باکتری و قارچی که آلوئه‌ورا دارد مانع از ایجاد

آلوئه‌ورا
حاوی آنزیم‌هایی است
که عامل محرکی برای
تولید و رشد موهای
جدید هستند، مکانیسم
عملکرد آن به گونه‌ای
است که سرعت جریان
گردش خون را افزایش
داده بنابراین پاییلای
پوستی (زائده بافتی ریشه
موی سر) را فعال نموده
و سبب افزایش تغذیه
فولیکول‌های مو
می‌گردد.

یکی دیگر از عوامل مهم در تولید زعفران، انتخاب و تهیه غوزه استند است.

تحقیقات نشان داده است که با افزایش قطر غوزه، شمار برگ تولیدی و میزان گل‌دهی زعفران افزایش می‌یابد.

غوزه‌های درشت علاوه بر افزایش محصول مزرعه در سال اول از طریق تولید غوزه بیش‌تر و تولید غوزه‌های دختری بزرگ‌تر تقسیم حشرات و به دنبال آن رشد برگ‌ها، نسبت به غوزه‌های کوچک‌تر، کمی زودتر اتفاق می‌افتد. بنا

رشد بیش‌تر برگ‌ها، امکان استفاده بیش‌تر از شرایط محیطی و افزایش میزان مواد فتوسنتیزی ساخته شده را به دنبال دارد که نهایت موجب ختم فصل رشد می‌گردد.

• غوزه زعفران را ترجیحاً از مزارع جوان ۳-۴ ساله خریداری و سپس درجه‌بندی نموده و غوزه‌های حداقل سه سانتی‌متر قطر به وزن ۸-۱۰ گرم را جهت کشت جدا سازید تا در سال اول بتوانید به ازای هر غوزه یک گل داشته باشید.

• در این صورت در همان سال کشت ۸-۱۰ کیلو زعفران (کلاله +خامه) و در چهار سال جمعاً به طور اوسط ۴۰ کیلو محصول زعفران خواهید داشت.

• توجه داشته باشید به ازای هر یک سانتی‌متر افزایش قطر یعنی (از سه سانتی‌متر قطر به چهار سانتی‌متر و یا از وزن ۱۰ گرم پیاز به اوسط ۲۳ گرم) محصول مزرعه زعفران شما ۳ برابر خواهد شد.

• بر اساس حداقل ۱۰ گرم وزن پیاز و تراکم ۱۰۰ پیاز در متر مربع در هر هکتار ۱۰ تن پیاز حداقل مورد نیاز می‌باشد. (داکتر فیلابی)

در بعضی کشورها مانند ایران برای تهیه غوزه زعفران استند ملی دارند که مطابق این استند غوزه‌ای که جهت کاشت انتخاب می‌شود، باید دارای مشخصات ذیل باشد:

• برای احداث قوریه یا کشت در زمین اصلی لازم است که از غوزه‌ی تصدیق‌شده (سرتیفای) و کاملاً سالم، مقاوم در برابر بیماری‌ها و آفت‌ها و شرایط مطلوب از نظر کیفی، شکل ظاهری و حداقل نیاز به کود

کیمیایی داشته باشد استفاده کرد.

• کیفیت غوزه باید پیش از

الف تابا زعفران

انتخاب غوزه زعفران

محمد هاشم اسلمی، مشاور ارشد انکشاف زعفران در وزارت زراعت

• قسمت نهم

مصرف از نظر نام وراثتی خالص بوده، غوزه و شماره محموله ثبت شود.

• مقدار غوزه‌ی مصرفی در واحد سطح باید متناسب با نوع غوزه و شرایط کاشت به شکل فنی و مسلکی باشد.

• عدم وجود کنه در اطراف غوزه باید تأیید گردد.

• از استفاده غوزه‌های مشکوک به انواع آلوده‌گی قارچی (فنگس) و پوسیده‌گی و با وزن کم‌تر از هشت گرام خودداری شود.

• غوزه انتخابی باید نسبت به بیماری‌ها و آفت‌های نباتی مقاوم یا دارای دامنه تحمل مناسبی باشد.

• غوزه‌ها باید عاری از هر گونه علایم قابل رویت از آفت‌ها یا امراض باشند و استفاده از هر گونه ادویه کیمیایی در زمان کشت غوزه باید ثبت شود.

• غوزه‌های آلوده به کنه باید بعد از پاک کردن و جداسازی با استفاده از ادویه مناسب ضد عفونی یا تعقیم گردد.

• روش تداوی بذری (ضد عفونی پیاز) در ایران در روز کشت، سر زمین یک بُشکه ۲۰۰ لیتری یا ظرف دیگری را از آب پر نموده از سموم کنه‌کش (امایت دو در هزار و فن پروکسی میت ۲-۳ در هزار (عموماً توصیه شده از هر دوتا سم استفاده کنند) و قارچ کش

• (کاپتان ۲ در هزار یا کاربندازیم ۲ در هزار یا تیوفانات متیل ۲.۵ در هزار) (توصیه شده فقط از یکی از قارچ‌کش‌های مذکور استفاده شود)

• این سموم تماسی هستند یعنی باید به کنه برخورد کنند تا اثر کنند (لذا اگر کنه داخل پیاز باشد، هیچ تأثیری بر آن ندارد).

• تأکید می‌گردد حتی در صورت انجام ضد عفونی هم حتماً پیاز سالم تهیه کنید (پیاز سالم، پیاز سالم، پیاز سالم)

• پیاز ضد عفونی شده باید در همان روز مصرف گردد و برای روز بعد باقی نماند.

• پیاز شما نهایتاً پنج دقیقه تا ۱۰ دقیقه داخل آب

باشد کفایت می‌کند. نیازی نیست پیاز به حدی مرطوب شود که وقتی پوست پیاز را

کندیم، خود پیاز تر شده باشد.

شوره سر می‌گردد.

گیاه آلوئه‌ورا برای کنترل عفونت‌های

قارچی مثل بیماری کچلی نیز مفید

است.

طریقه استفاده از آلوئه‌ورا برای پوست

طریقه استفاده از آلوئه‌ورا: ژل گیاه را بعد

از برداشتن برشی از برگ، کندن پوست

سبز آن روی پوست بمالید، بلافاصله ژل

جذب پوست می‌شود و یا ژل را روی

پوست صورت ماسک کنید. در حالت

درد می‌توانید ژل را روی قسمت متورم

و یا دردناک با پارچه‌ای ببندید و سپس

اعجاز آن را مشاهده کنید.

طریقه نگهداری آلوئه‌ورا

برگ را بعد از برش داخل کاغذ پیچیده

و در قسمت پایین یخچال نگهداری

کنید.

توجه: مادرانی که در زمان شیردهی

هستند از این ژل استفاده ننمایند چون

امکان تلخ شدن شیرشان وجود دارد.

طرز تهیه شربت آلوئه‌ورا

روش اول:

ژل شفاف (شسته شده) جدا شده از یک

برگ عصاره

۱ عدد لیموترش تازه و یا کنسانتره لیمو

۶- پنج قاشق غذاخوری عسل

۴ گیلان آب

تمام مواد را درون مخلوط کن ریخته

و به مدت دو دقیقه میکس کنید تا

مخلوط یکدست شود. سپس چند تکه

یخ به شربت آماده شده اضافه کرده و

یا شربت آلوئه‌ورا را به مدت دو ساعت

در یخچال قرار دهید تا کاملاً خنک

شود و سپس میل نمایید.

در صورتیکه مایل بودید شربت آلوئه‌ورا

مطبوع تر پالپ‌دار) به همراه قطعات

کوچک (ژل) تهیه نمایید، می‌توانید پنج

سانتی‌متر ژل آلوئه‌ورا را به قطعات دو ×

دو میلی‌متر بریده و آن‌ها را به شربت

آماده بافزایید.

روش دوم طرز تهیه شربت آلوئه‌ورا:

عصاره لیموترش، عسل و آب را درون

میکسر با هم مخلوط کرده، سپس ژل

جدا شده از برگ آلوئه‌ورا که قبلاً به

قطعات کوچک بریده و یا ساطوری شده

را به مخلوط حاصل بیافزایید و خنک

نوش جان کنید.

آلوئه‌ورا یا صبر زرد گیاهی است علفی و چند ساله با برگ‌های ضخیم، گوشتی و دراز. حاشیه برگ‌های آن کمی پیچ و خم‌دار و دارای تیغ است. گل‌های آن به صورت خوشه‌ای زیبا در انتهای محور ساقه گل‌دار و به رنگ سبز مایل به زرد قرار دارند.

آلوئه‌ورا خاص مناطق آفریقایی است که به آن زنبق بیابانی یا صحرایی هم می‌گویند. در برخی کشورها با نام‌هایی چون «گیاه جاودانه‌گی»، «گیاه دارویی»، «گیاه ملکه» و ... نامیده می‌شود.

نخستین بار مصری‌ها گیاه آلوئه‌ورا را برای درمان زخم‌ها، سوخته‌گی‌ها و عفونت‌ها به کار می‌گرفتند. پس از آن‌ها یونانی‌ها، اسپانیایی‌ها و آفریقایی‌ها به شیوه‌ها و منظورهای مختلف از گیاه آلوئه‌ورا استفاده می‌کردند.

ترکیبات مهم آلوئه‌ورا

گیاه آلوئه‌ورا حاوی مشتقات هیدروکسی آنتراسن از جمله آلوئین‌های **B۲** و **B۱** به میزان ۴۰-۲۵ درصد کل ترکیبات و مشتقات کرومون از جمله آلوئه رزین **B۱، B۲، B۶، E، C** و **A** است.

ترکیبات مهم دیگر گیاه آلوئه‌ورا شامل قندها از جمله: گلوکز، مانوز و سلولز، آنزیم‌ها از جمله: اکسیداز، آمیلاز و کاتالاز، همجین ویتامین‌هایی نظیر: **B۱، B۲، B۶، E، C** و اسید فولیک و مواد معدنی مانند: کلسیم، سودیم، منگنیزیم، روی، مس و کروم می‌باشند.

خواص آلوئه‌ورا

آلوئه‌ورا گرم و خشک است و شیرابه آن به مصرف طبی می‌رسد.

۱) آلوئه‌ورا تقویت‌کننده بدن است.

۲) آلوئه‌ورا بیوست (قبضیت) را برطرف و روده‌ها را تمیز می‌کند.

۳) آلوئه‌ورا برای معالجه نفستنگی مفید است.

۴) آلوئه‌ورا سوء هاضمه را برطرف می‌کند.

۵) آلوئه‌ورا در معالجه صرع مفید است.

۶) آلوئه‌ورا خون را تصفیه می‌کند.

۷) برای برطرف کردن خارش ناشی از گزیدگی حشرات شیرابه آلوئه‌ورا را روی پوست بمالید.

۸) اگرما را درمان می‌کند.

۹) آلوئه‌ورا برای معالجه اسهال خونی مفید است.

۱۰) برای رفع ریزش مو، شیرابه آلوئه‌ورا به سر مالیده و موها را با آن ماساژ دهید.

۱۱) بیماری کبدی را برطرف می‌کند.

۱۲) برای التیام زخم‌ها شیرابه آلوئه‌ورا روی زخم بمالید.

۱۳) صبر زرد (آلوئه‌ورا) بهترین کرم مرطوب‌کننده است برگ‌ها را بشکنید و ژله آن‌را به پوست بمالید.

۱۴) مبتلایان به بیماری قند می‌توانند

یک متخصص در بادام‌باغ:

به باغداران، نوع گیلاسی را پیشنهاد می‌کنیم که ۴۰۰ هزار افغانی درآمدش بیش‌تر است

د فراه ولایت څخه گاونډیو ولایتونو ته د کرنیزو تولیداتو او توکیو لارې پرانېستل شوې

د فراه ولایت هغه لارې چې، نورو ولایتونو سره نېټلول شوې دي د څو ورځو راهیسې د امنیتي مشکلاتو؛ د اختر د رخصتیانو او د ارغندی د سکندر د تخنیکي مشکلاتو پر بنسټ د خلکو او کرنیزو تولیداتو پر مخ تېرل شوې وې خوشبختانه ستونزه حل شوې ده او د کرنیزو تولیداتو لېږد را لېږد په عادي او نورمال ډول روان دی چې په تېرو څو ورځو کې د یادې ستونزې له وجې د توکیو نرخونو خپل ارزښت له لاس ورکړی و.

وړاندې له دې د ارغندی د سکندر د تخنیکي ستونزو له امله نږدې ۵۰۰ بار وړونکي موټر د یادې دروازې تر مخ بند پاتې وو، له امنیتي ارګانونو او داخیلو ادارو سره د کرنې وزارت د همغږۍ په صورت کې یاده ستونزه حل شوه، چې په پایله کې د کرنیزو تولیداتو لېږد له فراه ولایت څخه نورو ولایتونو ته په عادي توګه جریان لري.

دا وخت د کرنیزو تولیداتو لېږد، له فراه ولایت څخه کندهار، هرات، کابل او نورو ولایتونو ته پیل شوی دی.

د کرنې وزارت له خصوصي سکټور غواړي چې؛ د کرنیزو توکیو د لېږد په برخه کې د یاد ولایت څخه نورو ولایتونو ته ګام پورته کړي.

هلمند کې ۸ زره او ۹۰۰ کروندګرو او مالدارو کورنیو سره مرسته کېږي

د هلمند د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست وايي، چې ددې ولایت د ناوې، نادعلي او نهرسراج ولسوالیو پر ۸ زره او ۹۰۰ کروندګرو او مالدارو کورنیو د څارویو خوراکي توکي او د شېبستي تخمونه وېشل کېږي. د هلمند د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ رییس زلمي الکو وايي، چې دغه مرسته د ملګرو ملتونو د خوړو او کرنې سازمان «FAO» په همکارۍ د یادو ولسوالیو پر هغو ۸ زره او ۹۰۰ کروندګرو او مالدارو کورنیو وېشل کېږي، چې په تېرو کلونو کې د وچکالۍ له امله زیان من شوي دي.

دښاغلي الکو په خبره ددې پروګرام له لارې هرې کورنۍ ته د څارویو ۱۰۰ کیلوګرامه خوراکي توکي او درې کیلوګرامه د شېبستي تخمونه ورکول کېږي.

ددې پروګرامه اصلي موخه د بزګرو او مالدارو کورنیو اقتصادي وده او ملاتړ دي.

دیګر میوه نگیرد.»

آقای مومند می‌گوید: «میوه‌های خوبش را می‌چینیم و خرابش را دور می‌اندازیم، هدف ما این است که به صورت بسیار درست، این محصولات را جمع کنیم و هم‌چنان باعث خرابی درختان نشویم.»

کلکسیون ملی گیلاس در بادام‌باغ ۲۶ نوع گیلاس دارد که در ۲.۵ جریب زمین از سال ۲۰۰۹ بدین سو ساخته شده است. محققان در فارم بادام‌باغ روی ۲۶ نژاد (ورایتی) درخت گیلاس تحقیق کرده‌اند و حالا برای باغدارانی که باغ‌های جدید گیلاس می‌سازند، سفارش می‌کنند که پیش از ساختن باغ‌های تازه، با آنان مشورت کنند و به اصطلاح «خشت اول» را راست بگذارند تا مبادا در آینده درآمد کم داشته باشند یا حس پشیمانی کنند.

۱۴۰۰ درخت شانه می‌شود، حاصلات گزیلا ۵۵ و مگزیم ۱۴ نسبت به مهلب بسیار است. در حالی که مهلب ۵۴-۷۰ کیلو در هر درخت گیلاس می‌دهد، اما با این تفاوت که هر درخت آن، ساحه‌ی زیادی را اشغال می‌کند (در یک جریب ۶۰ درخت) در حالی که گزیلا ۵۵ و مگزیم ۱۴ در هر درخت ۲۵ کیلو حاصل می‌دهد که با غرس شدن یک هزار و ۴۰۰ نهال در یک جریب، حاصل چند برابر نسبت به مهلب دارد.

انجنیر سیداحمد می‌گوید: «گزیلا مقاوم‌تر است و میوه‌ی زیاد می‌گیرد، یعنی ۲۵ کیلو در یک درخت حاصل می‌دهد، در هر جریب از این ورایتی [نژاد] یک‌هزار و ۴۰۰ درخت شانه می‌شود که ۳۵۰ هزار تا ۴۰۰ هزار افغانی درآمدش نسبت به مهلب برای باغدار زیادتر است.»

او می‌گوید با آب و هوایی که آنان تحقیق کرده‌اند، به احتمال زیاد، گزیلا ۵۵ و مگزیم ۱۴ برای باغداران مناسب است و پردرآمد است. اما باز هم تأکید می‌کند که «توصیه ما این است که باغداران از باغداران مشورت بگیرند تا انتخاب درست برای باغ‌هایشان داشته باشند.»

در باغداری، تنها مسأله‌ی شانندن درختان مناسب مهم نیست، بلکه به گفته‌ی محققان اجرای عملیات زراعتی، اهمیت فراوانی دارد. در این روزها که گیلاس‌های بادام‌باغ رسیده، کارگران این فارم با احتیاط فراوان به کار جمع‌آوری محصولات می‌پردازند.

خوانین مومند، کارگر، ۱۸ سال است که در بادام‌باغ کار می‌کند. می‌گوید: «در کلکسیون‌های ملی بادام‌باغ کار کنم، حالی وقت جمع‌آوری میوه است، گیلاس جمع‌آوری می‌شود، به سیستم درست می‌چینیم، به این خاطر به شاخه‌ها آسیب نمی‌زنیم، این شاخه‌ها سال دیگر باز میوه می‌گیرند، اگر به سیستم درست میوه‌ی باغ‌ها پییده نشود، باعث می‌شود که سال آینده شاخ‌های آسیب‌دیده

ین روزها، شاخه‌های درختان گیلاس در بادام‌باغ کابل، مثل شهر کابل پر از ازدحام است و فقط بگویی که گیلاس‌های قرمز در زیاد بودن و پررنگ بودن با برگ‌های سرسبز رقابت دارند. شاخه‌های درختان گیلاس روبه‌پایین است، زیرا سنگینی تراکم میوه، باعث شده است که استوار نمانند.

کلکسیون ملی گیلاس در بادام‌باغ ۲۶ نوع گیلاس دارد که در ۲.۵ جریب زمین از سال ۲۰۰۹ بدین سو ساخته شده است. محققان در فارم بادام‌باغ روی ۲۶ نژاد (ورایتی) درخت گیلاس تحقیق کرده‌اند و حالا برای باغدارانی که باغ‌های جدید گیلاس می‌سازند، سفارش می‌کنند که پیش از ساختن باغ‌های تازه، با آنان مشورت کنند و به اصطلاح «خشت اول» را راست بگذارند تا مبادا در آینده درآمد کم داشته باشند یا حس پشیمانی کنند.

سیداحمد محقق بخش باغداری در بادام‌باغ است. او که در میان درختان کلکسیون ملی گیلاس گشت می‌زد، به زمین‌دارانی که می‌خواهند زمین‌هایشان را باغ‌های گیلاس بسازند، گفت که بیايند و به اساس مشورت‌های محققان وزارت زراعت، تصمیم بگیرند که چی نوع نهال گیلاس برای‌شان سودآور است.

از میان ۲۶ نوع درخت گیلاسی که در بادام‌باغ رویش تحقیق شده، این محقق می‌گوید که ۱۰ نوع آن ارزشمند برای مارکیت و تجارت است. او می‌گوید که این ۱۰ نوع، ظرفیت تولید خوب و بازار مناسب را دارد. اما به طور مشخص، در حالی که نمی‌تواند به همه زمین‌ها، یک چیز را پیشنهاد کند، ولی با توجه به تحقیقاتی که در بادام‌باغ کرده‌اند، می‌گوید که اگر شرایط مثل همین‌جا باشد، به باغداران گیلاس، نوع درختان «گزیلا ۵۵» و «مگزیم ۱۴» را پیشنهاد می‌کند.

سیداحمد متخصص باغداری در بارم بادام‌باغ می‌گوید: «تحقیقاتی که کردیم، یک ورایتی [نژاد] را تمام مشخصاتش را بررسی می‌کنیم به اساس این تحقیقات ورایتی را به باغداران معرفی می‌کنیم.»

او می‌گوید که ساختن و داشتن باغ گیلاس، ارزشمند است، زیرا آنان ۱۰ نوع گیلاس که برای درآمد و فروش خوب است را مشخص کرده‌اند و باغداران می‌توانند از آن‌ها با مشورت محققان استفاده کنند.

او می‌گوید: «درختان گیلاس عمرشان متفاوت است، مثلاً روستاک «مهلب» یا تخمی، یک مقدار در برابر امراض و آفات و خشک‌سالی حساس است، اما «گزیلا ۵» و «مگزیم ۱۴» نظر به مهلب مقاوم است که تقریباً ۲۰ تا ۲۵ سال عمر دارند.»

انجنیر سیداحمد می‌گوید: «پایه‌ی مادری مهلب در یک جریب ۶۰ درخت فاصله بین دو درخت ۵.۵ متر و فاصله‌ی دو قطار ۶۰ متر است، اما گزیلا ۵ و مگزیم ۱۴ در یک جریب

Public.relation@mail.gov.af
www.mail.gov.af
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock
@MAIL_AF
۰۷۴۸۰۰۹۱۳۷ ۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰

نشانی برقی:
ویب‌سایت:
فیس‌بوک:
تویتر:
شماره‌های تماس:

صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ
akbar_rostami10@yahoo.com - ۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰
مدیر مسوول: حبیب بېزاد ۰۷۰۶۷۹۸۱۴۴ - ha.behzad@gmail.com
سر دبیر: نورالعین
ویراستاران: جمعه گل اشرفی و ظفر شاه رویی
مدیر خبر: گیتی محسنی
گزارشگران: شجاع الحق نوری، الطاف نظری، نعیم رضایی و تمیم صدیقی
برگه‌آرایی: نذیر احمد دستگیرزاده

آدرس: جمال مینه، کارته سخی، کابل، افغانستان

به‌جز گزارش‌ها و سخن دهقان، مسوولیت متباقی مقاله‌ها به نویسندگان آن بر می‌گردد.

Ministry of Agriculture Build Worm Composting Bin

By: Hashmatullah Habibi

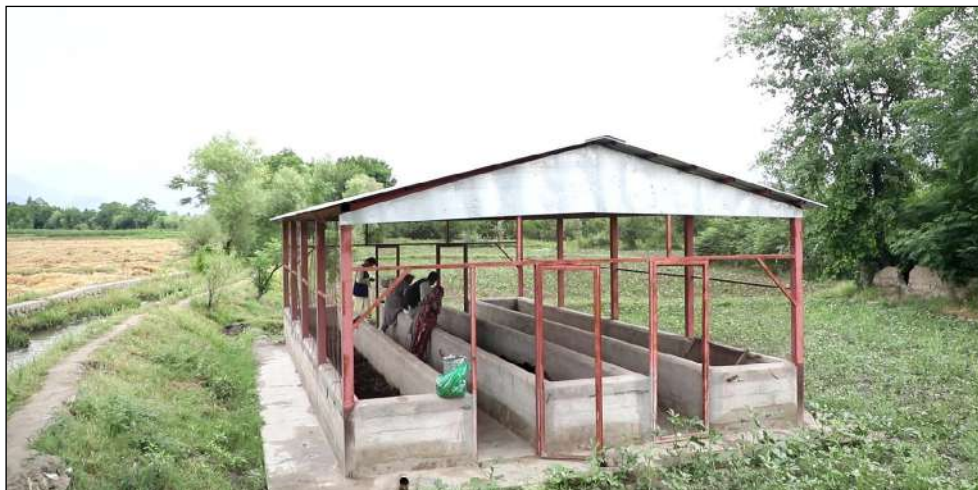
The Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock (MAIL) through National Horticulture and Livestock Program (NHLP) has built an animal fertilizer producing and processing factory in "Karho" village of Laghman province to produce quality animal fertilizer.

The composition of the fertilizer is dung, worm, water, clover, and alfalfa. The factory has been operational for the past two years and produces 700-2,000 kilograms of fertilizer six times a year.

The fertilizer is free of bacteria, viruses, and insects, which is very effective for lands.

This manure is free of bacteria, viruses and insects, which is very effective for the lands and gardens. The fertilizer combines with potassium, nitrogen, phosphorus and iron which grows seedlings fast.

Shamsuddin, one of the gardeners and owner of the producing center, says, "The preparation process of this fertilizer is that we first transfer the raw material from Jalala-

bad dairy farms to this center; we import the worm free from Iran, and then we sprinkle some water on it in order to moisturize and disintegrate the spillage. Then we let it to dry and prepare it."

He adds, "The worms that we import eat everything except iron, glass, and plastic. The fertilizer which we make is free of bacteria, viruses, and insects. The fertilizer combines with potassium, nitrogen, phosphorus and iron."

Shamsuddin explains, "The fertilizer produced must be riddled twice a day, both in the morning and evening, to unrest the worms and wake them up. The fertilizer must also be sprinkled in order

to moisturize and disintegrate the spillage."

He further stated that the fertilizer is produced once a month and through NHLP assistance and campaign, each kilo of which is sold 25-35 AFN.

The farmer stressed that this task stipulates large machines; therefore, he calls on the Ministry of Agriculture, Irrigation, and Livestock (MAIL) to buy large processing machines for him to increase his production. He also hopes that the imports of malnourished fertilizers are prevented.

The owner of the factory says, "Our request from the Ministry of Agriculture, Irrigation, and

Livestock (MAIL) is to provide us with large fertilizer processing and producing machines because each time we riddle, large number of worms get eliminated and this create problem for us."

Shamsuddin concluded his speech by saying that he has sold fertilizers to gardeners and farmers of different provinces such as Kunduz, Kabul, Laghman, and Nangarhar. It should be noted that the Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock (MAIL) build these centers in order to empower farmers and bring changes in their lives. It is planned that six fertilizer producing centers will be built in Nangarhar province this year. So far, three fertilizer producing centers have been built in Nangarhar, Laghman, and Kunar provinces.

Unlike chemical fertilizers, organic manures improve soil quality and promote crop growth. These manures also have a number of other benefits. Organic manures provide nutrients that are important for growth of plants. They act slower and are gentler as compared to chemical fertilizers

مرکز تماس دهقانان

دهقانان گرامی؛

به شماره رایگان ۱۵۰ زنگ بزنید و مشکلات تان را
با متخصصین وزارت زراعت در میان بگذارید، به زودترین
فرصت به مشکلات تان پاسخ داده خواهد شد.

۱۵۰

